

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Άρθρο 23(3)(γ) του Ν.33/64 – Μεταβατικές Διατάξεις)

ΕΦΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ Δ/ΡΙΟΥ ΑΡ. 87/2019 & 89/19

27 Μαΐου, 2024

Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ

ΕΔΔ 87/19

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, μέσω

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
2. ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΕΠΑΡΧΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Εφεσεσιόντων/Καθ' ων η αίτηση

και

ΣΤΑΛΩ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Εφεσίβλητη/Αιτήτρια

ΕΔΔ αρ. 89/19

ΘΕΜΗ ΤΙΜΟΘΕΟΥ

Εφεσεσιών/Ε.Μ.

Και

ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ (ΣΤΑΛΩ) ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Εφεσίβλητη/Αιτήτρια

Και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, μέσω

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
2. ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΕΠΑΡΧΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Καθ' ων η αίτηση

Γ.Χ' Προδρόμου, για Εφεσεύοντες/Καθ' ων η αίτηση στην 87/19, δικηγόρος της Δημοκρατίας.

Δ.Νικολετόπουλος για Ευστάθιος Ευσταθίου ΔΕΠΕ στην 89/19, για Εφεσεύοντα/Ε/Μ

Π.Καϊκκης για Yiannakis K.Thoma Law Firm LLC, για Εφεσίβλητη/Αιτήτρια και στις δύο εφέσεις

Δικαστήριο: Η απόφαση είναι ομόφωνη και θα δοθεί από τη Δικαστή Τ.Ψαρά-Μιλτιάδου.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

(Δοθείσα αυθημερόν)

Τ.ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.: Η Εφεσίβλητη ήταν η Αιτήτρια στην προσφυγή 1060/2017 που καταχώρησε εναντίον των Εφεσεύόντων στην Έφεση 87/19 και με Ε/Μ τον Εφεσεύοντα στην Έφεση 89/19.

Η προσφυγή της είχε διπτό παρακλητικό ότι δηλαδή αφενός η πράξη του Αναπληρωτή Επαρχου Λεμεσού ημερ. 29.5.2017 για παύση της

Εφεσίβλητης από μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Μέσα Γειτονιάς, ήταν άκυρη και αφετέρου ότι η πράξη του ιδίου Επάρχου ημερ. 19.7.2017 για διορισμό του Ε/Μ στη θέση της Εφεσίβλητης ήταν ομοίως άκυρη.

Το ιστορικό της υπόθεσης, το οποίο καταγράφεται και πρωτοδίκως, μπορεί να συνοψιστεί στα εξής:

Η Εφεσίβλητη η οποία κατά τον ουσιώδη χρόνο ήταν εγγεγραμμένη στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις ως αυτοτελώς εργαζόμενη παρείχε υπηρεσίες στο Ανοικτό Σχολείο Μέσα Γειτονιάς με σύμβαση κάθε έτος για τη διδασκαλία γυμναστικής σε νηπιαγωγείο. Στις δημοτικές εκλογές του Δεκέμβρη 2016, η Εφεσίβλητη, έθεσε υποψηφιότητα για την θέση της δημοτικής συμβούλου στον Δήμο Μέσα Γειτονιάς με τον συνδυασμό Ακέραια Αριστερά - Νέες Δυνάμεις. Κατά την κατάθεση της αίτησης για την υποβολή της υποψηφιότητας της τέθηκε υπόψη του Εφόρου Εκλογής, μεταξύ άλλων, το επάγγελμα της Εφεσίβλητης. Στη συνέχεια δημοσιοποιήθηκε το βιογραφικό της στο οποίο αναφερόταν, ότι εργαζόταν στο Ανοικτό Σχολείο Μέσα Γειτονιάς.

Στις δημοτικές εκλογές του Δεκέμβρη του έτους 2016, η Εφεσίβλητη εξελέγη δημοτικός σύμβουλος στον εν λόγω Δήμο.

Περί τον Μάρτιο του έτους 2017 η Επιτροπή διερεύνησης ασυμβίβαστου ζήτησε από την Εφεσίβλητη να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση, με βάση τις πρόνοιες του Νόμου, το οποίο και έπραξε στις 14/3/2017 αναφέροντας ότι εργάζεται ως καθηγήτρια στο εν λόγω σχολείο.

Στις 12/5/2017 παραλήφθηκε από το γραφείο του Επάρχου επιστολή από τον δικηγόρο του Ε.Μ., με την οποία ζητούσε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο παύσης της Εφεσίβλητης από την θέση του Δημοτικού Συμβούλου και πλήρωσης της θέσης από τον πελάτη του, καθότι όπως υποστήριξε, η Εφεσίβλητη είχε συμβατική σχέση με το Δήμο για παροχή υπηρεσιών με αμοιβή στο Ανοικτό Σχολείο του Δήμου, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το Δήμο και αποτελεί κατ' ουσία δραστηριότητα του. Στις 15/5/2017 το γραφείο Επάρχου απέστειλε επιστολή στο Δήμαρχο Μέσα Γειτονιάς, με την οποία ζητούσε στοιχεία για τη θέση που κατείχε η Εφεσίβλητη, προκειμένου να διερευνηθεί το ενδεχόμενο η θέση αυτή να αποτελεί ασυμβίβαστο, με τη θέση Μέλους του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ο Δήμος Μέσα Γειτονιάς, μέσω του Εφόρου Εκλογής, ζήτησε επί του θέματος νομική συμβουλή από την Νομική Υπηρεσία, η οποία στις 17/5/2017 γνωμάτευσε ότι η μίσθωση υπηρεσιών της Δημοτικού Συμβούλου, έγινε έμμεσα από το Δήμο και ότι υπάρχει το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο **άρθρο 16(2)(β)** του **περί Δήμων Νόμου του 1985, Ν. 111/85**. Η γνωμάτευση αυτή κοινοποιήθηκε στο γραφείο Επάρχου στις 25/5/2017.

Στις 29/5/2017, ο Έπαρχος Λεμεσού και/ή ο αναπληρωτής Έπαρχος Λεμεσού με απόφαση του ημερομηνίας 29/5/2017 έπαυσε την Εφεσίβλητη από μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Μέσα Γειτονιάς για τον λόγο ότι, σύμφωνα με την ως άνω γνωμάτευση, η εργοδότηση της με μίσθωση υπηρεσιών στο Ανοικτό Σχολείο του Δήμου είναι ασυμβίβαστη για ανάληψη καθηκόντων ως Μέλος του Συμβουλίου. Η προσβαλλόμενη απόφαση γνωστοποιήθηκε στην Εφεσίβλητη/Αιτήτρια στις 30/5/2017. Στη συνέχεια, ο Αν. Έπαρχος με απόφαση του ημερομηνίας 17/7/2017 αποφάσισε τον διορισμό του Ε/Μ ως μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Μέσα Γειτονιάς, προς αντικατάσταση της Εφεσίβλητης και/ή για πλήρωση της κενωθείσης θέσης του Δημοτικού Συμβούλου, Μέσα Γειτονιάς.

Το Πρωτόδικο Δικαστήριο στις 9/4/2019 εξέδωσε την εκκαλούμενη απόφαση στην ως άνω προσφυγή με την οποία ακύρωσε τις προσβαλλόμενες πράξεις για το λόγο ότι λήφθηκαν από τους Εφεσείοντες σύμφωνα με την υιοθέτηση της ως άνω γνωμάτευσης, η οποία ήταν προϊόν έλλειψης δέουσας έρευνας και πλάνης περί το νόμο και τα πράγματα, με αποτέλεσμα οι προσβαλλόμενες αποφάσεις να πάσχουν. Το Δικαστήριο κρίνοντας ότι η προσφυγή έπρεπε να αποτύχει παρέθεσε διάφορα και πολλά στοιχεία τα οποία είχαν τεθεί ενώπιον του στη διαδικασία. Θεώρησε δε ως ζήτημα που απαιτεί επαρκή διερεύνηση το κατά πόσο το λεκτικό του **Άρθρου 16 του περί Δήμων Νόμου του 1985, Ν.111/85** επιτρέπει τη συμπερίληψη της φράσης «έμμεσης συμβατικής σχέσης με το Δήμο» όπως προκύπτει από τη γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας την οποία το Δικαστήριο έκρινε ως προϊόν μη επαρκούς έρευνας με αποτέλεσμα την όλη πλημμέλεια της πράξης.

Τα θέματα αυτά επανέρχονται με τα δύο εφετήρια, ότι δηλαδή λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, καταλήγοντας στο εύρημα ότι η πράξη παύσης λόγω ασυμβίβαστου ήταν λανθασμένη και ή στηρίχθηκε επί μη δέουσας και/ή ανεπαρκούς έρευνας και/ή της ως άνω λανθασμένης γνωμάτευσης, ενώ

τα πιο πάνω ευρήματα δεν δικαιολογούνται από τα γεγονότα της υπόθεσης και τα στοιχεία του φακέλου.

Έχουμε μελετήσει τις αντίστοιχες θέσεις όπως αυτές αναλύονται στα αντίστοιχα περιγράμματα των μερών. Δεν θα συμφωνήσουμε με τις θέσεις των Εφεσιόντων.

Τα σχετικά άρθρα που εφαρμόζονται εν προκειμένω από τον ως άνω Νόμο 111/85, ως ίσχυε κατά τον ουσιώδη χρόνο, έχουν ως εξής:

«16.-(1) Δεν δύναται να εκλεγεί Δήμαρχος ή Μέλος Συμβουλίου πρόσωπον το οποίον:

.....

(2)

(β) πρόσωπον το οποίον είναι δικαστής δικαστηρίου της Δημοκρατίας, έμμισθος δημόσιος, εκπαιδευτικός ή δημοτικός υπάλληλος, υπάλληλος οργανισμού δημοσίου δικαίου, εν ενεργώ αστυνομική ή στρατιωτική υπηρεσία, πρόσωπον το οποίον κατέχει ιερατικόν αξίωμα ή έχει οποιαδήποτε συμβατική σύνδεση με το δήμο για την εκτέλεση εργασιών ή την παροχή υπηρεσιών με αμοιβή, δύναται να υποβάλη υποψηφιότητα διά την εκλογήν του ως δημάρχου ή μέλους συμβουλίου αλλά δεν δύναται να αναλάβη το αξίωμα τούτο εκτός εάν προ της τριαύτης αναλήψεως ούτος παραιτηθή του αξιώματος ή της θέσεως του ή απαλλαγή των συμβατικών αυτού υποχρεώσεων ή οφειλών, αναλόγως της περιπτώσεως.

(3) Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν κατά την διάρκεια της θητείας δημάρχου, αντιδημάρχου ή συμβούλου ήθελεν υπάρξει οιοδήποτε των εν τοις εδαφίοις (1) και (2) αναφερομένων κωλυμάτων εκλογιμότητος ή ασυμβιβάστων, ούρος παύει από του να διατελή δήμαρχος, αντιδήμαρχος ή σύμβουλος, αναλόγως της περιπτώσεως, η θέσις δε αυτού κενούται και πληρούται ως προνοείται εις τα άρθρα 37 και 38 αντιστοίχως.»

Και επίσης:

«38.1 «Η θέσις συμβούλου κενούται σε περίπτωση:

.....

(στ) όπου μετά την εκλογή του υπάρχει οποιονδήποτε από τα κωλύματα που αναφέρονται στο άρθρο 16.

(2)(α) Θέσις συμβούλου εξ οιασδήποτε αιτίας κενουμένη, πληρούται υπό του αμέσως ακολουθούντος κατά σειράν επιτυχίας και μη εκλεγέντος υποψηφίου του συνδυασμού του κόμματος ως υποψήφιος του οποίου εξελέγη ο σύμβουλος του οποίου κενούται η θέσις, εφ' όσον ούτος εξακολουθεί να ανήκη εις το ίδιον κόμμα.»

Προκύπτει σαφώς από τα γεγονότα πως η Εφεσίβλητη δεν είχε συνάψει οποιαδήποτε σύμβαση σχέση με το Δήμο Μέσα Γειτονιάς ούτε υφίστατο οποιαδήποτε συμβατική σύμβαση με το Δήμο ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων της. Αντιθέτως, η συμβατική της σχέση ήταν με το Ανοικτό Σχολείο Μέσα Γειτονιάς το οποίο, σαφώς είναι ανεξάρτητη από το Δήμο νομική οντότητα.

Από τη στιγμή που το εν λόγω άρθρο 16(2)(β) ανωτέρω, αναφέρεται σε συμβατική σύνδεση συγκεκριμένα με το Δήμο και όχι σε συμβατική σύνδεση με άλλες οντότητες που τυχόν συνδέονται έμμεσα με το Δήμο, δεν υφίσταται ασυμβίβαστο. Δεν φαίνεται να στοιχειοθετείται ότι το Ανοικτό Σχολείο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το Δήμο αποτελώντας δραστηριότητα του, ώστε να πληρείται η ως άνω προϋπόθεση. Συνεπώς το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι υφίσταται νομική πλάνη και μη επαρκής έρευνα είναι δικαιολογημένο, ειδικά αν ληφθεί υπόψη ότι ο

μισθός της Εφεσίβλητης καταβαλλόταν από το Ανοικτό Σχολείο Μέσα Γειτονιάς και όχι από το Δήμο. Όπως διαφαίνεται δε σε συνημμένο παράρτημα στην προσφυγή, τα 2/3 του μισθού της Εφεσίβλητης καταβάλλονταν από το Ίδρυμα Καλογεροπούλου και το 1/3 ως χορηγία του Υπουργείου Παιδείας μέσω μόνο του προϋπολογισμού του Δήμου Μέσα Γειτονιάς, ως διαμεσολαβητή.

Αναφορικά δε με τη θέση που επανέλαβαν οι Εφεσεΐοντες και ενώπιόν μας, ότι δηλαδή τα πλείστα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ανοικτού Σχολείου αποτελούν μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και ως εκ τούτου η Εφεσίβλητη έχει έμμεσα συμβατική σχέση με το Δήμο, ορθά καταρρίπτεται πρωτοδίκως. Το καταστατικό του Ανοικτού Σχολείου αναφέρει ότι τα μέλη του συμβουλίου του σχολείου μπορεί να είναι ο Δήμος, Σωματεία, οργανωμένοι γονείς και πολίτες που ενδιαφέρονται για τους σκοπούς του σχολείου. Μόνο ο δήμαρχος του Δήμου είναι υποχρεωτικά ο πρόεδρος του σχολείου. Συνεπώς, ορθά θεωρήθηκαν ακροσφαλή τα συμπεράσματα καθιστώντας την έρευνα ανεπαρκή.

Όπως έχει τεθεί από τον Πική, Δ., ως ήταν τότε, στη **Νικολαΐδη κ.ά. ν. Μηνά κ.ά. (1994) 3 Α.Α.Δ. 321** «*Το ερώτημα σε κάθε περίπτωση που εξετάζεται το πρέπον και η επάρκεια της έρευνας, είναι κατά πόσο έχει*

ερευνηθεί κάθε πτυχή του θέματος που τείνει να αποκαλύψει το διερευνούμενο γεγονός. Εφόσον τα στοιχεία που έχουν συλλεγεί φωτίζουν κάθε πτυχή του διερευνούμενου θέματος, η αξιολόγηση τους ανάγεται στην αρμοδιότητα της Διοίκησης. Το κριτήριο για την αξιολόγηση εγγράφων από το αρμόδιο διοικητικό όργανο είναι η αυθεντικότητα της προέλευσής τους, αφενός και η σχετικότητα του περιεχομένου τους προς το επίμαχο θέμα, αφετέρου».

Προδήλως αυτό δεν έγινε εν προκειμένω, όπως διαφαίνεται από τα πιο πάνω και το όλο σκεπτικό του πρωτόδικου Δικαστηρίου το οποίο είναι ορθό.

Για τους λόγους που έχουμε εξηγήσει οι εφέσεις απορρίπτονται με έξοδα €2,000 (πλέον ΦΠΑ, όπου υπάρχει) η κάθε μια, εναντίον του κάθε Εφεσείοντα και υπέρ της Εφεσίβλητης.

Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.

ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Δ.

Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Δ.